

N:o 45.

Ank. till Riksd. kansli den 1 Maj 1882, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af gjord framställning angående förbättring af kassabokhållarens i Riksgäldskontoret löneförmåner samt förhöjning af anslaget för extra arbeten m. m. i Riksgäldskontoret.

(R. A.)

I en den 23 sistlidne Februari till Stats-Utskottet aflåten skrifvelse hafva Fullmäktige i Riksgäldskontoret gjort framställning om förhöjning dels, med 500 kronor, af den för kassabokhållaren i Riksgäldskontoret bestämda lön, dels, med 1,000 kronor, af det till Fullmäktiges disposition ställda anslag till belöning för extra arbeten och uppmuntran för extra ordinarier.

Fullmäktige hafva i sådant afseende anført, hurusom, enligt den nu gällande tjenstgöringsordningen af den 12 Maj 1876, kassabokhållaren i Riksgäldskontoret, jemte det åtskilliga andra göromål vore åt honom uppdragna, hade sin hufvudsakliga sysselsättning med behandling af obligationer och räntekuponger, tillhörande de lån, som af kontoret vore eller blefve upptagna. Så åläge det honom

att uppräknas och granska förfärdigade nya obligationer och kuponger samt ombesörja deras afsändning till utlandet, då lån å utrikes ort upptoges;

att granska och ansvara för rigtigheten af de nummerlappar, hvilka vid nya låns uppläggning skulle i och för utlottningarne i utlottningshjulen inläggas;

Bih. till Riksd. Prot. 1882. 4 Saml. 1 Afd. 31 Häft.

att granska och noga jemföra med bifogade förteckningar så väl alla på utrikes ort inlösta och derifrån insända obligationer och räntekuponger, som ock de omedelbart i Riksgäldskontoret till betalning förfallna, genom kassören inlösta och förtecknade obligationer och räntekuponger; samt

att genomräkna och i nummerföljd ordna alla infriade obligationer och räntekuponger.

Gemensamt med kassören vore kassabokhållaren ansvarig för all dem anförtrodd uppbörd, äfvensom för de medel, hvilka till inlösen af räntekuponger och utlottade obligationer anordnades.

Då Fullmäktige den 20 Oktober 1874 beslöto ny instruktion och tjänstgöringsordning för tjänstemännen samt vaktbetjeningen i Riksgäldskontoret, hade den befattning, som nu innehades af kassabokhållaren och hvilken endast undergått den förändring, att vården om kontorets värdehandlingar blifvit derifrån skild och på en af Deputerade öfverflyttad, ansetts vara af så stor vikt, att till dess bestridande borde anställas en tjänsteman, som under benämning af lånekommissarie skulle ega samma ställning och löneförmåner som kassören, och således i årlig lön, tjentgöringspenningar och arfvode erhålla 6,000 kronor. Den granskning af obligationer och kuponger, som för närvarande skulle verkställas af kassabokhållaren ensam, utom då kollationering och motläsning erfordrades, hvarvid han biträdades af kammarskrifvaren eller e. o. tjänstemän, skulle, enligt denna tjänstgöringsordning, utföras af lånekommissarien med biträde af en kammarskrifvare, hvilka båda tjänstemän sins emellan delade arbetet.

Sistnämnda tjänstgöringsordning af år 1874 blef emellertid ej af 1875 års Riksdag definitivt fastställd, utan först på försök tillämpad, hvarunder Fullmäktige haft att tillse, huruvida icke genom ytterligare minskning i tjänstemännens antal och en förändrad anordning af göromålen besparing i utgifter kunde ernås i någon vidsträcktare mån än redan genom 1874 års tjänstgöringsordning vunnits.

Fullmäktige hade ock i anledning häraf vid 1876 års riksdag föreslagit indragning af lånekommissariatetjänsten och en af de två förutvarande kammarskrifvaretjänsterna samt inrättande i stället af en kassabokhållaretjänst med samma aflöning som den förut befintliga bokhållaretjänsten eller, förutom två ålderstillägg, hvartdera å 500 kronor, 2,800 kronor, hvaraf 2,000 kronor skulle utgå såsom lön och 800 kronor såsom tjänstgöringspenningar; hvarjente Fullmäktige funnit berörda tjensteindragning påkalla någon förhöjning i det till belöning för extra arbeten och uppmuntran för extra ordinarier anvisade anslag.

1876 års Riksdag uppdrog åt Fullmäktige att besluta och fast-

ställa tjenstgöringsordning för Riksgäldskontorets tjenstemän och vaktbetjente, hvarefter sådan fastställelse egde rum den 12 Maj 1876. Löne-
staten blef af Riksdagen faststald och har sedermera utan förändring
varit gällande.

Sedan den tid, då nu gällande tjenstgöringsordning sålunda antogs, hade emellertid, på sätt Fullmäktige vidare anföra, sådana förändringar inträffat, att innehafvaren af den nya tjenst, som då inrättades, nemligen kassabokhållaren, icke kunde anses åtnjuta skälig ersättning för det betydligt ökade arbete, utöfningen af hans befattning numera kräfde. Under de senast förflutna åren hade, i följd af den upplåning, som egt rum, göromålen inom Riksgäldskontoret betydligt ökats, men icke för någon af tjenstemännen i lika hög grad, som för kassabokhållaren, hvilken, utom under den vanliga arbetstiden, varit i kontoret sysselsatt de flesta eftermiddagar stundom ända till sent på aftnarne, för att medhinna dels uppräknandet och granskningen af nya obligationer och kuponger med dertill hörande granskning af nummerlappar för utlottningarne, dels och i synnerhet granskningen och ordnandet af inlösta obligationer och kuponger. Visserligen hade, sedan löneregleringen uppgjordes, flera lån blifvit konverterade och sålunda helt och hållet försvunnit, men i stället hade så många nya under tiden tillkommit, att antalet af obligationer och räntekuponger, som nu och för en längre framtid vore att behandla, högst betydligt öfverstege antalet af dem, hvilka vid tjenstgöringsordningens och lönestatens fastställande voro föremål för granskning och bokföring. Af en upprättad, Fullmäktiges skrifvelse bifogad tabell visade sig nemligen, att följande antal obligationer och kuponger under nedanstående år till Riksgäldskontoret inkommit eller, hvad beträffade innevarande år, beräknades inkomma:

	Obligationer.	Räntekuponger.
år 1876	9,253	225,555.
» 1877	9,323	281,412.
» 1878	10,222	286,447.
» 1879	10,089	321,205.
» 1880	8,475	337,371.
» 1881	78,153	381,109.
» 1882	8,092	358,655.

All den behandling, som för dessa obligationer och kuponger i första hand erfordrats, hade kassabokhållaren ombesörjt, utom hvad anginge en större del af de obligationer och kuponger, som tillhört de år 1881 konverterade lånen af åren 1858, 1860, 1864 och 1866, hvil-

kas granskning Fullmäktige åt annan tjänsteman uppdragit, för att af honom mot den ersättning, som kunde beredas, på eftermiddagarne verkställas. Med detta arbete vore han fortfarande sysselsatt.

Vid jämförelse mellan åren 1876 och 1882 syntes, att obligationernas antal något minskats, men att deremot räntekupongerna från 225,555 stycken ökats till 358,655 stycken. Häraf framginge tydligen, att arbetet numera och framdeles måste varda vida mera ansträngande och tidsödande, än då Fullmäktige ansågo detsamma kunna utföras af en kassabokhållare i stället för af de två tjänstemän, lånekommissarien och en kammarskrifvare, åt hvilka det enligt det första förslaget till tjänstgöringsordning varit uppdraget. Af denne tjänsteman borde detsamma, jemväl under nuvarande förhållanden, kunna nöjaktigt verkställas, dock endast under förutsättning, att hans aflöning gjorde det för honom möjligt att, med afstående från all enskild arbetsförtjänst, egna hela sin tid åt kontorets tjänst. Detta hade den nuvarande kassabokhållaren, som den 25 September 1879 erhållit konstitutorial å sin befattning, visserligen gjort, sedan göromålens ökade mängd allt mera tagit hans arbetskraft i anspråk, men dermed kunde han icke i längden fortfara, utan att erhålla en aflöning, som satte honom i tillfälle att afstå från all biförtjänst genom enskilda uppdrag.

På grund af hvad sålunda anförts hafva Fullmäktige ansett kassabokhållaren i Riksgäldskontoret tarfva löneförbättring. Vid bestämmandet af beloppet häraf hafva Fullmäktige funnit hänsyn böra tagas till annan med kassabokhållaren i afseende å göromålens art och vigt jemförlig tjänsteman inom kontoret. En sådan funnes, nemligen Revisorn, hvilken åtnjöte i lön 2,500 kronor samt i tjänstgöringspenningar 800 kronor jemte tvenne ålderstillägg till lönen af 500 kronor hvardera. Om då jemväl i betraktande toges, att inom Riksbanken åtskilliga bokhållare med ingalunda viktigare eller mera ansträngande göromål innehade i löneförmåner 3,400 kronor jemte två enahanda ålderstillägg, vore det, enligt Fullmäktiges åsigt, ej för mycket, om kassabokhållaren blefve åtminstone likstald med revisorn och således finge ett tillägg på lönen af 500 kronor; och Fullmäktige hafva derföre hemställt, att Stats-Utskottet ville hos Riksdagen göra framställning derom, att lönevilkoren för kassabokhållaren måtte från och med innevarande år bestämmas till 3,300 kronor, deraf 2,500 kronor i lön och 800 kronor i tjänstgöringspenningar, förutom tvenne redan på stat uppförda ålderstillägg.

På sätt ofvan meddelats, hade göromålen äfven för åtskilliga af Riksgäldskontorets öfriga tjänstemän, ehuru icke i lika hög grad som för kassabokhållaren, betydligt ökats, men då denna tillökning i göro-

målen kunde betraktas såsom varande af *mera tillfällig natur*, hafva Fullmäktige icke velat ifrågasätta någon höjning i dessa tjänstemäns å stat uppförda aflöningsförmåner. Som det likväl syntes Fullmäktige vara med billighet och rättvisa öfverensstämmande, att tjänstemännen för sådant ökad arbete, hvilket icke vid tjänsternas reglerande kunnat förutses, erhöles någon godtgörelse, hafva Fullmäktige ansett det vara särdeles ändamålsenligt, om Fullmäktige, i likhet med hvad inom Riksbanken sedan flera år tillbaka egde rum, berättigades att af gratifikationsanslaget utdela flitpenningar äfven åt ordinarie tjänstemän. Fullmäktige, som, i händelse en hemställdan härom blefve af Riksdagen bifallen, ingalunda hade för afsigt att af ett sådant berättigande sig begagna i vidsträcktare mån, än af verkligt behof påkallades, hafva likväl i sådan händelse funnit någon höjning i sagda, nu till 5,000 kronor årligen bestämda anslag vara behöflig; och hafva Fullmäktige alltså vidare hemställt, att det i nu gällande reglementes 30 § anvisade anslag till belöning för extra arbeten och till uppmuntran för extra ordinarier måtte, räknadt från och med innevarande år, bestämmas till 6,000 kronor samt Fullmäktige berättigas deraf utdela flitpenningar äfven åt ordinarie tjänstemän.

Den för Riksgäldskontoret nu gällande aflöningsstat är visserligen ganska nyligen, för omkring sex år sedan, af Riksdagen fastställd; men då Utskottet ansett det vara genom Fullmäktiges skrifvelse ådalgadt, att den ifrågasatta, i förhållande till den nuvarande omfattningen af Riksgäldskontorets rörelse obetydliga förhöjningen af tillhoppa 1,500 kronor i Riksgäldskontorets förvaltningskostnader är af behof och billighet påkallad, har Utskottet funnit sig ega anledning tillstyrka Riksdagen att bevilja densamma.

Endast i ett hänseende, beträffande anslaget till belöning för extra arbeten och uppmuntran för extra ordinarier, har Utskottet en erinran att framställa. Det i berörda hänseende nu gällande stadgande i Riksgäldskontorets reglemente, är af följande innehåll:

"Till belöning för extra arbeten och till uppmuntran för extra ordinarier, som ådagalagt synnerlig flit och skicklighet, ega Fullmäktige att använda femtusen kronor årligen; dock får hvad under årets lopp icke behöft utgifvas under ett påföljande år ej för samma ändamål användas. För öfrigt ega Fullmäktige icke att tilldela betjeningen vid Riksgäldskontoret ljuspenningar eller andra arfvoden än de i aflöningsstaterna och detta reglemente särskildt bestämda eller medgifna."

Häraf torde framgå, att Fullmäktige redan nu ega rättighet att af berörda anslag tilldela ordinarie tjänstemän belöning för sådana arbeten, som utöfver deras tjänsteåligganden af dem möjligtvis kunna

uppå Fullmäktiges anmodan verkställas. Någon utsträckning af denna rätt har Utskottet ej funnit af omständigheterna påkallad, i följd hvaraf ock Utskottet ej funnit sig ega skäl tillstyrka bifall till den af Fullmäktige föreslagna bestämmelse om arfvodesbelopps utgående i form af flitpenningar.

Utskottet hemställer alltså,

a) att aflöningen för kassabokhållaren i Riksgäldskontoret må, för tiden från och med innevarande år, bestämnns till tretusen trehundra kronor, deraf 2,500 kronor i lön och 800 kronor i tienstgöringspenningar, förutom tvenne redan på stat uppförda ålderstillägg å 500 kronor hvardera; samt

b) att det i 30 § af nu gällande reglemente för Riksgäldskontoret anvisade anslag till belöning för extra ordinarier må, räknadt från och med innevarande år, bestämmas till sextusen kronor.

Stockholm den 1 Maj 1882.

På Stats-Utskottets vägnar:

EMIL KEY.
